# הִלְכוֹת בְּצִיעַת הַפַּת סִימָן קסז

שְׁתֵּי יָדָיו עַל (ה) הַפַּת בְּשָׁעַת בְּרָכָה, שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן עָשָׂר אֶצְבָּעוֹת כְּנֶגֶד עָשָׂר מִצְוֹת (כד) הַתְּלוּיוֹת (ו) בַּפַּת, וְלָכֵן יֵשׁ עָשָׂר תֵּבוֹת בִּבְרָכַת הַמּוֹצִיא, וְעָשָׂר תֵּבוֹת בְּפָסוּק 'מַצְמִיחַ חָצִיר לַבְּהֵמָה' (מהלים קד יד), וְעָשָׂר תֵּבוֹת בְּפָסוּק 'עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ' (שם קמה טו), וְעָשָׂר תֵּבוֹת בְּפָסוּק 'אֶרֶץ חִטָּה וּשְׂעוֹרָה' (דבריס ח ח), וְעָשָׂר תֵּבוֹת בְּפָסוּק 'וְיִתֶּן לְךָ' (בראשית כז כח): ה (כה) כ[1]לֹא יִכְצַע עַד שֶׁיָּבִיאוּ (כו) לְפָנָיו (כז) מֶלַח אוֹ לְפָתָן, (פרוש רש"י מפ: ד"ה מלח טעומין עי"ש) כָּל דָּבָר הַנֶּאֱכָל עִם הַפַּת) לְלַפֵּת בּוֹ פְּרוּסַת הַבְּצִיעָה, וְאִם הָיָא נְקִיָּה, אוֹ שֶׁהָיָא מְתֻבֶּלֶת בְּתַבְלִין אוֹ בְּמֶלַח כְּעֵין שֶׁלָּנוּ, [ו]אוֹ שֶׁנִּתְכַּוֵּן לֶאֱכֹל (כח) פַּת חֲרֵבָה, (כט) אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַמְתִּין. הגה: וּמִכָּל מָקוֹם מִצְוָה לְהַנִּיחַ עַל כָּל שֻׁלְחָן מֶלַח קֹדֶם שֶׁיִּבְצַע, כִּי הַשֻּׁלְחָן (ל) דּוֹמֶה (ו) לְמִזְבֵּחַ, (לא) וְהָאֲכִילָה כְּקָרְבָּן, וְנָאֱמַר (ויקרא ב יג) עַל כָּל קָרְבָּנְךָ תַּקְרִיב מֶלַח (בית יוסף (ד"ה ועל) בשם שבלי הלקט (סי' קמח)), (לב) וְהוּא מַגֵּן מִן הַפּוּרְעָנוּת (תוספות (ס. ד"ה הכא) והגהות אשירי פרק כיצד מברכין (סי' כה)) (לג) (וְעַיֵּן לְקַמָּן (ח) סוֹף סִימָן ק"ע (סכ"ג)): ו (לד) [מ]יֹאכַל מִיָּד (לה) * וְלֹא יָשִׂיחַ בֵּין בְּרָכָה (ט) [ט] לַאֲכִילָה. (לו) וְאִם שָׂח צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ, אֶלָּא אִם כֵּן הָיְתָה הַשִּׂיחָה

כ בְּרָכוֹת מ' בְּפֶרֶק ד' מֵהִלְכוֹת בְּרָכוֹת (ה"ג). מ בְּרָכוֹת שָׁם.

## בַּאֵר הֵיטֵב

ד (ה) **הַפַּת.** וְאִם יֵשׁ לוֹ בַּיִת יָד צָרִיךְ לְהַסִּירוֹ. הַגָּהוֹת מְנַהֲגִים. כְּשֶׁיֹּאמַר הַשֵּׁם יַגְבִּיהַּ הַפַּת וּבְשָׁבַּת שְׁתֵּיהֶם. מֵהָרִי"ל (הלכות שבת) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י): (ו) **בַּפַּת.** וַאֲפִלּוּ הֵן לֹא תַּחֲרוֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמֹר, כִּלְאַיִם, לָקֵט, שִׁכְחָה, וּפֵאָה, בִּכּוּרִים, תְּרוּמָה, מַעֲשֵׂר, וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי, וְחַלָּה: ה (ז) [מ]מְזַבֵּחַ. לָכֵן אָסוּר לְהַרֹג בְּנָפָה עַל הַשֻּׁלְחָן. סֵפֶר חֲסִידִים (סי' קב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג): (ח) **סוֹף סִימָן ק"ע.** אַף עַל גַּב דְּאֵין אָנוּ נוֹהֲגִין בְּאֲכִילַת מֶלַח מְשׁוּם דְּיֵשׁ בְּפַת מֶלַח מִכָּל מָקוֹם מִצְוָה לְהַנִּיחוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן, וְכֵן כָּתַב הָאֲרי"ז ז"ל (ספר הליקוטים פרשת תולדות) דְּעַל דֶּרֶךְ הַנִּסְתָּר צָרִיךְ מֶלַח אֲפִלּוּ עַל פַּת נָקִי וְכֵן כָּתַב בֵּית יַעֲקֹב סִימָן קס"ה. וְכָתְבוּ הַמְקֻבָּלִים דְּיִטְבֹּל פְּרוּסַת הַמּוֹצִיא בְּמֶלַח שָׁלֹשׁ פְּעָמִים:

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ו [ט] **לַאֲכִילָה.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י יח) בְּשֵׁם סֵפֶר חֲסִידִים (סי' תקלא) דְּלִשְׁתֹּה אָדָם קוֹדֶם. וְעַיֵּן בְּשַׁאֲרֵית יַעֲבֵ"ץ (ח"א סי' יז) דְּאַף שֶׁאֵינוֹ בְּכִיתוֹ אֵינוֹ רַשַּׁאי לִטְעֹם

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּכָתֵי יָדַיִם נָכוֹן שֶׁיִּסְיְרֵם בְּשָׁעַת הַבְּרָכָה. כְּתָבוּ הָאַחֲרוֹנִים כְּשֶׁיֹּאמַר הַשֵּׁם יַגְבִּיהַּ הַכּוֹס, וּבְשָׁבַּת שֶׁמְּבָרְכִין עַל שְׁתַּיִם יַגְבִּיהַּ שְׁתֵּיהֶם: (כד) **הַתְּלוּיוֹת בַּפַּת.** כִּי עָשָׂר מִצְוֹת אָדָם עוֹשֶׂה עַד שֶׁלֹּא יֹאכַל פְּרוּסַת פַּת, [י]רוּשָׁלְמִי סוֹף פֶּרֶק קַמָּא דְּחַלָּה (ה"ו) בְּשָׁעַת הַחֲרִישָׁה 'לֹא תַחֲרֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמֹר יַחְדָּו', בְּשָׁעַת הַזְּרִיעָה 'שָׁדְךָ לֹא תִזְרַע כִּלְאָיִם', [א]בְּשָׁעַת דִּישָׁה 'לֹא תַחְסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ'. לָקֵט שִׁכְחָה וּפֵאָה תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי וְחַלָּה: ה (כה) **לֹא יִכְצַע וְכוּ'.** וּמְמַּיְלָא צָרִיךְ לִזָּהֵר מִלְּהַתְחִיל לְבָרֵךְ הַבְּרָכָה, וְאִם בֵּרַךְ (יח) צָרִיךְ לְהַמְתִּין קְצָת מִלֶּאֱכֹל עַד שֶׁיָּבִיאוּ הַמֶּלַח: (כו) **לְפָנָיו.** וְאִם רַבִּים הַמְסֻבִּים (יט) צָרִיךְ לְהַמְתִּין מִלְּבָרֵךְ עַד שֶׁיָּבִיאוּ לִפְנֵי כָּל אֶחָד וְאֶחָד, לְפִי שֶׁהוּא מוֹצִיא אוֹתָם בִּבְרָכָתוֹ וּצְרִיכִין לִטְעֹם מִיָּד אַחַר הַבְּרָכָה: (כז) **מֶלַח אוֹ לְפָתָן.** כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נֶאֱכֶלֶת בְּטַעַם (כ) מְשׁוּם כְּבוֹד הַבְּרָכָה, וְעוֹד כְּדֵי (כא) שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ אַחַר כָּךְ לְהַפְסִיק בֵּין בְּרָכָה לַאֲכִילָה לְבַקֵּשׁ מֶלַח וְתַבְלִין דְּאִסּוּר לְכַתְּחִלָּה, וַאֲפִלּוּ אִם יִתְאַחֵר קְצָת עַד שֶׁיָּבִיאוּ, גַּם כֵּן נָכוֹן לְהַמְתִּין מִלְּבָרֵךְ. וּמַה שֶּׁכָּתַב נְקִיָּה כְּגוֹן (כג) פַּת חִטִּים וּכְהַאי גַּוְנָא: (כח) **פַּת חֲרֵבָה וְכוּ'.** דְּאֵין בָּזֶה מְשׁוּם כְּבוֹד בְּרָכָה, (כד) הוֹאִיל דְּאֵין דַּעְתּוֹ לֶאֱכֹל כְּלָל בִּסְעוּדָה זוֹ מֶלַח וְתַבְלִין, וְגַם לַסְּעֻדָּה הַשֵּׁנִי מְשׁוּם הָפְסֵק גַּם כֵּן לֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה דְּהָא אֵין דַּעְתּוֹ כְּלָל לְבַקֵּשׁ אַחַר כָּךְ מֶלַח וְתַבְלִין: (כט) **אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַמְתִּין.** וּמִכָּל מָקוֹם אִם רוֹצֶה לְהַמְתִּין קֹדֶם הַבְּרָכָה עַד שֶׁיָּבִיאוּ לְפָנָיו מֶלַח וְתַבְלִין הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ, וְאֵין לָחֹשׁ לְהָפְסֵק בֵּין טְעִילָה לְהַמּוֹצִיא כֵּיוָן שֶׁהוּא צָרִיךְ סְעוּדָה [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו יב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: (ל) **דּוֹמֶה לְמִזְבֵּחַ.** כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל [בְּרָכוֹת נ"ה (ע"א)] בִּזְמַן שֶׁבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם הַמִּזְבֵּחַ מְכַפֵּר עַל הָאָדָם, עַכְשָׁו שֻׁלְחָנוֹ שֶׁל אָדָם [שָׁנוֹתֵן לוֹ לֶחֶם] (כה) מְלַחְמוֹ לֶחֶל] מְכַפֵּר עָלָיו, דִּכְתִיב (יחזקאל מא כב) זֹאת הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה': (לא) **וְהָאֲכִילָה.** שֶׁאָדָם אוֹכֵל לְחַזֵּק כֹּחוֹתָיו וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה בָּרִיא וְחָזָק לַעֲבוֹדַת ה': (לב) **וְהוּא מָגֵן.** דְּאִיתָא בְּמִדְרָשׁ כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִין וּמַמְתִּינִין זֶה אֶת זֶה עַד שֶׁיִּטְּלוּ יְדֵיהֶם וְהֵם בְּלֹא מִצְוֹת הַשֻּׁלְחָן מְקַטְרֵג עֲלֵיהֶם וּבְרִית מֶלַח מַגֵּן עֲלֵיהֶם: (לג) **וְעַיֵּן לְקַמָּן סוֹף סִימָן ק"ע.** פָּרוּשׁ אַף עַל גַּב דִּמְבֹאָר שָׁם דִּלְדִידָן דְּפַת שֶׁלָּנוּ הוּא בְּמֶלַח, אֵין אָנוּ נוֹהֲגִין בַּאֲכִילַת מֶלַח אַחַר הַסְּעוּדָה, מִכָּל מָקוֹם מִצְוָה לְהַנִּיחוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן, (כז) וְכָתְבוּ הַמְקֻבָּלִים לִטְבֹּל פְּרוּסַת הַמּוֹצִיא בְּמֶלַח שָׁלֹשׁ פְּעָמִים: ו (לד) **יֹאכַל מִיָּד.** דִּלְכַתְּחִלָּה אָסוּר לְהַפְסִיק בְּשִׂיחָה יוֹתֵר מִכְּדֵי דִּבּוּר כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן ר"ו סָעִיף ג' עַיֵּן שָׁם: (לה) **וְלֹא יָשִׂיחַ.** עַד שֶׁיְּכַלֶּה לְעֹט קְצָת מֵהַפְּרוּסָה (כח) וְיִבְלָעֶנּוּ, כֵּיוָן דְּפָסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לְקַמָּן בְּסוֹף סִימָן ר"ו (ס"ב) דְּבִטּוּעַם לְבַד אִם לֹא בָּלַע אֵין צָרִיךְ בָּרְכָה, אִם כֵּן עִקַּר הַבְּרָכָה עַל הַבְּלִיעָה, [וְכֵן (כט) אִם רַבִּים הַמְסֻבִּין וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ כְּפָר וּמְבָרֵךְ לְעַצְמוֹ לֹא יַעֲנֶה אָמֵן עַל בְּרָכָתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ קֹדֶם שֶׁיִּטְעַם הוּא עַל בִּרְכָתוֹ], וּמִכָּל מָקוֹם אִם עָבַר וְשָׂח בְּעוֹדוֹ לוֹעֵט קֹדֶם שֶׁבָּלַע הַפְּרוּסָה בִּדְבָרִים שֶׁאֵינוֹ מִצָּרְכֵי סְעוּדָה (ל) צָרִיךְ עַיִּין אִם צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ, [וּבְחַיֵּי אָדָם (ח"א כְּלָל מ"ט (ס"ד) מְצַדֵּד דַּאֲפִלּוּ לֹא בָּלַע רַק הַטַּעַם שֶׁמְּצַץ בְּפִיו מִן הַלְּעִיסָה אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ], אָמְנָם (לא) אֵין צָרִיךְ שֶׁיֹּאכַל דַּוְקָא שְׁעוּר כַּזַּיִת קֹדֶם שֶׁיְּדַבֵּר, דַּאֲפִלּוּ אִם אָכַל רַק פָּחוֹת מִכַּזַּיִת אַחַר הַבְּרָכָה חֲשִׁיבָא אֲכִילָה לְעִנְיַן זֶה דְּמַתְּר לְדַבֵּר אַחַר כָּךְ אִם הוּא צָרִיךְ לְכָךְ, וְשָׁלֹא בְּמָקוֹם הַדְּחַק (לב) טוֹב שֶׁיֹּאכַל מִתְּחִלָּה שְׁעוּר כַּזַּיִת: (לו) **וְאִם שָׂח.** אֲפִלּוּ

## בַּאוּר הֲלָכָה

כְּלָל דִּינָא דְּאוֹר זָרוּעַ בַּיְרוּשָׁלְמִי, וּבְרוּךְ ה' שִׁמְצָאתִי אַחַר כָּךְ בְּפֵרוּשׁ סֵפֶר חֲרָדִים שֶׁהוּא גּוֹרֵס כֵּן בִּירוּשָׁלְמִי עַיֵּן שָׁם וְצָרִיךְ עִיּוּן:

ו * **וְלֹא יָשִׂיחַ. עַד שֶׁיִּבְלַע עַל כָּל פָּנִים מְעַט כְּמוֹ כְּמַתְבְּתִי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס"ק לה), **וְיֵשׁ לְזַהֵר בָּזֶה הַרְבֵּה** דְּדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז) וְאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ז) דְּמַה שֶׁלּוֹעֵס לֹא מִקְרֵי עֲדַיִן אֲכִילָה וְאִם כֵּן כְּשֶׁשָּׁח הֲרֵי הִפְסִיק בֵּין הַבְּרָכָה לַאֲכִילָה, וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (שם) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם בְּרִכַּת אַבְרָהָם (ח"ד סי' קצ) שֶׁגַּם הוּא סוֹבֵר כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם, **אַךְ הָרַבֵּה אַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דְּאַף שֶׁלְּכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי צָרִיךְ לְזַהֵר בָּזֶה, מִכָּל מָקוֹם בְּדִיעֲבַד כְּשֶׁעָבַר וְשָׂח בְּשָׁעָה שֶׁהוּא לוֹעֵט בְּפִיו אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ,** דְּהַלְּעִיסָה גַּם כֵּן אַתְחַלְתָּא דַּאֲכִילָה הִיא, [הַגְּהָ"ה וְהִנֵּה רְאִיַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם הוּא מִסִּימָן ר"י (ס"ב) דְּהַלּוֹעֵס וּפוֹלֵט אֵין צָרִיךְ בְּרָכָה, וּכְאֶמֶת לְפִי מַה דְּמַסְקֵי הָאַחֲרוֹנִים שָׁם, דְּשָׁם מְשׁוּם שֶׁכַּוָּנָתוֹ רַק לִטְעִימָה בְּעָלְמָא, אִם כֵּן אֵין שׁוּם רְאָיָה לְעִנְיָנֵנוּ דִּכְנָתָתוֹ בִּלְעִיסָה הָיָה רַק לְשֵׁם אֲכִילָה, וְכֵן דָּחָה בָּאֶמֶת בָּזֶה הַבֶּאֱרִי

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

ה (יח) פְּרִי מִגְדִּים (משב"ז סק"ה): (יט) גִּמְרָא (ס.). וְעַיֵּן פֵּרוּשׁ בַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת (פ"ו) וְהָרְאָ"ה (ערך בשש) וְהָרְאָ"ה (פקדת הלוים ס. ד"ה אמר רבה) דְּמִקְרֹשֵׁי דְּהַגְּמָרָא קַאֵי עַל בְּרָכָה: (כ) הַגְּרַ"ז (ס"ה): (כא) הַגְּרַ"א, וְכֵן אִיתָא גַּם כֵּן בְּבַעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת (שם) עַיֵּן שָׁם: (כב) כֵּן מַשְׁמַע בַּגְּמָרָא (שם): (כג) **דְּרָכֵי מֹשֶׁה** (אות ה) **בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ** (ח"א סי' קמא), **וּמְסַיֵּם שָׁם שֶׁאֲפִלּוּ אִם הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱכֹלוֹ בְּלֹא לְתִתָּן בְּטָלָה דַּעְתּוֹ:** (כד) כָּךְ מִשְׁנָה (בבא"ק), (כה) שָׁם עַל יְדֵי אֲמִירַת דִּבְרֵי תּוֹרָה עָלָיו כִּדְאִיתָא בְּאָבוֹת פֶּרֶק (ה') [ג'] (מ"ב), **וּלְקַמָּן יֹאמַר אֵיזֶה מִזְּמוֹר אַחַר בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא:** (כו) וְלָכֵן אָסוּר לְהַרֹג בְּנָפָה עַל הַשֻּׁלְחָן [אַחֲרוֹנִים]: (כז) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז): ו (כח) וְכֵן גַּם כֵּן צָרִיךְ לִיזָּהֵר שֶׁלֹּא לֵילֵךְ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם עַד שֶׁיִּבְלַע הַפְּרוּסָה, כִּי הַהֲלִיכָה חֲשִׁיבָא הֶפְסֵק, אֶלָּא אִם כֵּן הוּא לְצֹרֶךְ אֲכִילָה שֶׁאִי אֶפְשָׁר בְּעִנְיָן אַחֵר, כְּגוֹן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְבָרֵךְ בְּמָקוֹם אֲכִילָתוֹ מֻחְמֶצֶת נְקִיוֹת, דְּאָז הֲרֵי הוּא כְּדִיעֲבַד (הַגְּרַ"ז (ס"ט)]: (כט) בְּרֵכִי יוֹסֵף (סק"ד): (ל) אַף דְּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ז) מְצַדֵּד דְּחוֹנֵר וּמְבָרֵךְ, מִמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז) מַשְׁמַע דְּלֹא כְּשִׁיטָּא לֵיהּ וְכֵן מִפְּרִי מִגְדִּים (א"א ס"ק טז) וּמַהֲגְרַ"ז (ס"ט). וְכֵן כְּבְגְדֵי יֶשַׁע (ס"ק טז) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (מגן האלף סק"ט) מַשְׁמַע דְּסָבְרִינְהוּ דְּבְדִיעֲבַד אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ, כֵּיוָן דְּמִתְּפַנֵּן בִּלְעִיסָה לְשֵׁם אֲכִילָה הַלְּעִיסָה אַתְחַלְתָּא דַּאֲכִילָה הִיא, **וְעַל כָּל פָּנִים לְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי יֵשׁ לִיזָּהֵר בָּזֶה מְאֹד:** (לא) אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ז) וּפְרִי מִגְדִּים (א"א ס"ק טז): (לב) עַיֵּן צְמַח צֶדֶק (ס"ק טז):

**לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א]** בשו"ע הרב (ס"ז) לא מנה למצוה זו, ומנה במקומה מצות ביכורים.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah